ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΟΜΙΛΙΑ

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2025

«Νέες Τεχνολογίες, Κρυπτοστοιχεία, Σταθερά κρυπτοστοιχεία και Πληρωμές: Η οπτική μιας Κεντρικής Τράπεζας»

Ομιλία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα

στο Crypto-Research Conference, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Χαίρομαι που βρίσκομαι σήμερα εδώ, απευθυνόμενος σε ένα κοινό που ενδιαφέρεται να συζητήσει τις νέες τεχνολογίες, τόσο από ακαδημαϊκή όσο και από επιχειρηματική σκοπιά.

Οι τεχνολογίες που σχετίζονται με τα κρυπτοστοιχεία, στις οποίες επικεντρώνεται η σημερινή συζήτηση, φέρνουν αλλαγές και, σε πολλές περιπτώσεις, ανατροπές στον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Ωστόσο, ως κεντρικός τραπεζίτης επί σειρά ετών, θα ήθελα να τονίσω ότι, ανεξάρτητα από τις όποιες νέες τεχνολογίες και τις νέες ιδέες, βασική μας μέριμνα παραμένει πάντοτε η διατήρηση της σταθερότητας και της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Ο κόσμος των κρυπτοστοιχείων, που αναπτύχθηκε κυρίως την τελευταία δεκαετία, αμφισβήτησε ριζικά τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, την έννοια του χρήματος και τους μηχανισμούς των υποδομών της αγοράς που υποστηρίζουν τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού.

Όλοι βλέπουμε τα εντυπωσιακά μεγέθη που συνδέονται με τη βιομηχανία των κρυπτοστοιχείων: Μόνο ο τομέας των stablecoins ανέρχεται σήμερα σε μια αγορά 250 δισεκατομμυρίων δολαρίων[1]. Εκτιμάται ότι πέρυσι διακινήθηκαν μέσω stablecoins 27 τρισεκατομμύρια δολάρια – περισσότερα από ό,τι μέσω της VISA και της Mastercard μαζί.

[1] Morgan Stanley, Stablecoins could change how money moves, upd. July 29, 2025

Ελ. Βενιζέλου 21, Αθήνα 10250
Τηλ: 210 320 3446-8
press@bankofgreece.gr | www.bankofgreece.gr

Επιπλέον, η αρχική δημόσια προσφορά (IPO) ενός «κολοσσού» της αγοράς stablecoins τον Ιούνιο ακολουθήθηκε άμεσα από απότομη άνοδο της τιμής της μετοχής του.

Επομένως, βλέπουμε ότι σήμερα τα κρυπτοστοιχεία απέχουν πολύ από το να θεωρούνται περιθωριακός τομέας: έχουν πλέον καταστεί ουσιαστικό τμήμα του χρηματοπιστωτικού οικοσυστήματος. Ωστόσο, απομένει να φανεί πώς το νέο αυτό οικοσύστημα, το «κρυπτο-οικοσύστημα», θα ισορροπήσει την εκρηκτική του ανάπτυξη με το ρυθμιστικό περιβάλλον και την εμπιστοσύνη του κοινού. Αυτό, κατά την άποψή μου, είναι το επίκεντρο του ενδιαφέροντος, ιδίως από την οπτική μιας κεντρικής τράπεζας.

Η τεχνολογία blockchain θεωρείτο για χρόνια συνώνυμη με τα κρυπτοστοιχεία (όπως το bitcoin) και συνδεόταν με αυξημένους κινδύνους για τους επενδυτές και τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Και ίσως όχι άδικα, καθώς ο κόσμος των κρυπτοστοιχείων είχε αναπτυχθεί σε ένα ρυθμιστικό κενό, το οποίο μόλις πρόσφατα άρχισε να οριοθετείται από νομοθεσία – αν και μόνο σε ορισμένες δικαιοδοσίες και με διαφορετικούς τρόπους.

Τα τελευταία χρόνια, τα blockchains και η ευρύτερη Τεχνολογία Κατανεμημένων Καθολικών (Distributed Ledger Technology – DLT) κερδίζουν συνεχώς έδαφος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, τόσο στη λεγόμενη Αποκεντρωμένη Χρηματοδότηση (Decentralized Finance – DeFi), όσο και σε θεσμικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες. Η τεχνολογία DLT μετασχηματίζει το χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα – αλλά απαιτεί προσαρμογές στα επιχειρηματικά μοντέλα, καθώς και στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο.

Η δραστηριότητα της αποκεντρωμένης χρηματοδότησης DeFi, ένας τομέας του σύμπαντος των κρυπτοστοιχείων που επεκτάθηκε ραγδαία τα τελευταία χρόνια, αντιπροσωπεύει έναν νέο τρόπο παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε ιδιώτες χρήστες, όπως αποκεντρωμένο δανεισμό και πληρωμές. Συνήθως δεν δημιουργεί νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, αλλά μιμείται εκείνα που παρέχονται στις παραδοσιακές αγορές μέσω τεχνολογικής καινοτομίας. Ωστόσο, ορισμένα χαρακτηριστικά, όπως ο τρόπος διακράτησης περιουσιακών στοιχείων, η δημιουργία εμπιστοσύνης και η διακυβέρνηση του συστήματος, τη διαφοροποιούν από την παραδοσιακή χρηματοδότηση. Σημειώνεται ότι, στην πραγματικότητα, η DeFi σε μεγάλο βαθμό υπόκειται στις ίδιες ευπάθειες με την παραδοσιακή χρηματοδότηση – όπως αυτές που προκαλούνται από την υπερβολική μόχλευση και ανάληψη κινδύνου, αναντιστοιχίες ρευστότητας και διασυνδεσιμότητα. Όμως η νέα τεχνολογία και ο καινοτόμος τρόπος παροχής υπηρεσιών μπορούν να εντείνουν ορισμένες από αυτές τις ευπάθειες και να επιφέρουν πρόσθετους ειδικούς κινδύνους.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η δυναμική της DLT έχει επεκταθεί πέρα από τον χώρο της DeFi. Χρησιμοποιείται ολοένα περισσότερο σε θεσμικό επίπεδο από πιστωτικά ιδρύματα, αγορές και συστήματα εκκαθάρισης και διακανονισμού, σε διάφορες εφαρμογές όπως έκδοση κινητών

αξιών, πληρωμές, tokenized καταθέσεις και κεφάλαια. Η τεχνολογία DLT συνδέεται στενά με τη διαδικασία tokenization, η οποία επίσης αποκτά δυναμική μέσω πειραματισμών και εφαρμογών στην πραγματική οικονομία. Πραγματικά περιουσιακά στοιχεία, όπως ομόλογα, μετοχές ή δικαιώματα ιδιοκτησίας σε σχεδόν οποιοδήποτε αντικείμενο, μπορούν να αναπαρασταθούν ως tokens προσφέροντας καινοτόμες υπηρεσίες.

Σύμφωνα με τη BIS, το tokenisation μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των αγορών, να μειώσει τον κίνδυνο διακανονισμού, να διευρύνει την πρόσβαση σε επενδύσεις και να ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Όπως συνέβη με σημαντικές νομισματικές καινοτομίες στο παρελθόν, το tokenisation του χρήματος και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει τη δυνατότητα να επεκτείνει το πεδίο των συναλλακτικών αποτελεσμάτων προς όφελος της οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, παραμένουν σημαντικές προκλήσεις, όπως η ανάγκη για κλιμακούμενες πλατφόρμες, ρυθμιστική σαφήνεια και ισχυρές υποδομές[2].

Πολλά ζητήματα αναδύονται σε σχέση με το χώρο των κρυπτοστοιχείων: Για παράδειγμα, ζητήματα δικαιωμάτων και προστασίας των κατόχων τους, θέματα διακυβέρνησης, καθώς και θέματα διατάξεων του ιδιωτικού δικαίου. Η δημόσια προσοχή σε τέτοιου είδους ζητήματα αυξήθηκε σημαντικά μετά από περιστατικά απάτης που αποκάλυψαν σοβαρές αδυναμίες στο οικοσύστημα των κρυπτοστοιχείων. Η νομοθεσία που έχει υιοθετηθεί έως σήμερα δεν καλύπτει όλα τα ζητήματα ή τα αντιμετωπίζει με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με τη χώρα. Διάφορες χώρες έχουν υιοθετήσει φιλόδοξους κανόνες για την αγορά κρυπτοστοιχείων: η Ευρωπαϊκή Ένωση (με τον Κανονισμό MiCA), οι ΗΠΑ (με το νομοθέτημα GENIUS), αλλά και ορισμένες μεγάλες ασιατικές χώρες[3].

Οι κανόνες της Ευρωπαϊκής Ενωσης (MiCA) δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στις υποχρεώσεις συμπεριφοράς, την προστασία του καταναλωτή και το πλαίσιο αστικής ευθύνης. Το θεσμικό πλαίσιο «DLT Pilot Regime», άλλη μία συναφής ευρωπαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία, διευκολύνει τη διαπραγμάτευση και τον διακανονισμό χρηματοπιστωτικών μέσων σε πλατφόρμες βασισμένες σε τεχνολογία DLT, επιτρέποντας τη χρήση διαφορετικών τύπων blockchains που μπορούν να καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες.

Οι αμερικανικοί κανόνες (GENIUS Act), από την άλλη, εστιάζουν στις λειτουργικές απαιτήσεις και σε πολύ αυστηρά μέτρα προστασίας σε περίπτωση πτώχευσης, ιδίως για την αγορά των stablecoins. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι νέες αυτές ρυθμίσεις πτωχευτικής προστασίας για τους κατόχους stablecoins υποδηλώνουν τη βούληση των ΗΠΑ να ενσωματώσουν τα

[2] III. The next-generation monetary and financial system- BIS Annual Economic Report 2025

[3] Ιαπωνία, Σιγκαπούρη, Χονγκ Κονγκ, Ν. Κορέα, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Η Βραζιλία επίσης έχει κάνει σημαντικές προόδους στην προετοιμασία σχετικής νομοθεσίας.

κρυπτοστοιχεία στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς τα προβλεπόμενα μέτρα προστασίας μπορούν να θεωρηθούν συγκρίσιμα με αντίστοιχα για τις καταθέσεις, καθιστώντας έτσι τα κρυπτοστοιχεία ανταγωνιστικά με τις τραπεζικές καταθέσεις.

Οι αποκλίσεις των ρυθμιστικών προσεγγίσεων δημιουργούν κινδύνους: Οι συμμετέχοντες στην αγορά κρυπτοστοιχείων καλούνται να ανταγωνιστούν σε ένα ανομοιογενές πεδίο, κινούμενοι σε μια πανσπερμία κανόνων και διακινδυνεύοντας να βρεθούν εκτός κρίσιμων αγορών. Αλλά και για τις ρυθμιστικές αρχές υπάρχουν εξίσου σημαντικοί κίνδυνοι, καθώς το νομοθετικό περιβάλλον εμφανίζει κενά και ευνοεί το ρυθμιστικό αρμπιτράζ. Γι' αυτό, είναι εμφανής η ανάγκη μιας διεθνούς προσπάθειας με σκοπό την εναρμόνιση των κανόνων και τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού. Κατά την άποψή μου, αυτή η προσπάθεια θα πρέπει να αποτελέσει έργο που θα πρέπει να αναλάβουν σύντομα τα αρμόδια διεθνή όργανα, σε συνεργασία με εκπροσώπους της αγοράς.

Και τώρα ας έρθουμε σε ένα κρίσιμο ερώτημα: Πώς έχουν επηρεάσει αυτές οι εξελίξεις τον τομέα των πληρωμών; Και ποιες είναι οι δράσεις των κεντρικών τραπεζών στο πλαίσιο αυτό;

Σε ό,τι αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, μπορούμε να πούμε ότι, όπου τα υφιστάμενα κανάλια πληρωμών είναι αρκετά ανεπτυγμένα, ασφαλή και διαφοροποιημένα, η πιθανότητα χρήσης κρυπτοστοιχείων ως μέσων για πληρωμές είναι έως τώρα περιορισμένη. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις λιανικές πληρωμές εντός της ζώνης του ευρώ. Οι λόγοι είναι εύκολα αντιληπτοί: Στις λιανικές πληρωμές η χρήση ενός μέσου πληρωμής και η αποδοχή του από τους εμπόρους απαιτεί υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και ενδιάμεσους φορείς. Η ασφάλεια, η ευκολία και η ευρεία διαθεσιμότητα είναι επίσης απαραίτητες. Η υιοθέτηση οποιουδήποτε νέου μέσου πληρωμής προσδιορίζεται από την αντίληψη προστιθέμενης αξίας και συγκεκριμένου οφέλους για τους χρήστες – κάτι που μέχρι σήμερα φαίνεται να λείπει στην περίπτωση των κρυπτοστοιχείων, όπως τα αντιλαμβάνονται οι Ευρωπαίοι πολίτες.

Ωστόσο, οι τρέχουσες εξελίξεις προς την κατεύθυνση της διαλειτουργικότητας και της ενσωμάτωσης στις υφιστάμενες χρηματοπιστωτικές υποδομές, σε συνδυασμό με την έναρξη ισχύος των ρυθμίσεων της νομοθεσίας MiCA, θα μπορούσαν δυνητικά να αυξήσουν το ενδιαφέρον για την κατοχή και χρήση κρυπτοστοιχείων, ιδίως εκείνων που χαρακτηρίζονται ως stablecoins.

Σε αυτόν τον τομέα, αξίζει να αναφερθούν ορισμένες δράσεις των κεντρικών τραπεζών.

Παραδοσιακά, οι λιανικές πληρωμές ήταν χώρος καινοτομίας για το χρήμα των εμπορικών τραπεζών. Ο ρόλος των κεντρικών τραπεζών μέχρι πρόσφατα περιοριζόταν κυρίως στον ρόλο της ρυθμιστικής αρχής ή της αρχής επίβλεψης. Το Ευρωσύστημα και οι κεντρικές τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ενωσης έχουν επίσης λειτουργήσει ως καταλύτες, υποστηρίζοντας επιλεγμένες μεταρρυθμίσεις της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν υιοθετήθηκε ο Ενιαίος

Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA). Παράλληλα, οι κεντρικές τράπεζες παρείχαν κεντρικές υποδομές για καινοτόμες λύσεις λιανικών πληρωμών, όπως για τις άμεσες πληρωμές στο σύνολο της ζώνης του ευρώ μέσω της ενιαίας πλατφόρμας υπηρεσιών TARGET (υπηρεσία "TIPS").

Στη νέα πραγματικότητα παρατηρούμε τη διαρκώς αυξανόμενη σημασία των λιανικών πληρωμών, καθώς αυτές γίνονται ολοένα και περισσότερο ψηφιακές: η δημόσια συζήτηση εντείνεται σχετικά με τις λειτουργίες τους και το κόστος τους για καταναλωτές και εμπόρους· επιπλέον, οι λιανικές πληρωμές αποτελούν συχνά μέρος δημοσιονομικών ή κοινωνικών πολιτικών. Συνδέονται επίσης ολοένα περισσότερο με τη νομισματική κυριαρχία και τη γεωπολιτική ισχύ. Οι μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας και η αυξανόμενη παγκόσμια δύναμή τους έχουν προκαλέσει πολιτικές συζητήσεις και ρυθμιστικές παρεμβάσεις γύρω από τις λιανικές πληρωμές· το ίδιο συνέβη και με τα μεγάλα σχήματα καρτών.

Σε αυτό το περιβάλλον, ***οι κεντρικές τράπεζες καλούνται σήμερα να διαδραματίσουν πολύ πιο ενεργό ρόλο στις λιανικές πληρωμές.*** Το χρήμα της κεντρικής τράπεζας για άμεση λιανική χρήση δεν έχει αλλάξει για πολύ καιρό και εξακολουθεί να συνίσταται σε τραπεζογραμμάτια και κέρματα. Η αποδοχή των μετρητών παραμένει ευρεία, αλλά η χρήση τους υποχωρεί. Στο νέο τοπίο, οι κεντρικές τράπεζες και το Ευρωσύστημα παρακολουθούν στενά τη χρήση κρυπτοστοιχείων στις πληρωμές· αλλά ταυτόχρονα, αναγνωρίζουν ότι και το λιανικό χρήμα κεντρικής τράπεζας θα πρέπει να αγκαλιάσει νέες τεχνολογίες και να προσφέρει καινούργιες, πιο ελκυστικές λύσεις στους καταναλωτές.

Έτσι, παρατηρείται μια καθόλα κατανοητή στροφή των κεντρικών τραπεζών προς την προσφορά ψηφιακής μορφής λιανικού χρήματος κεντρικής τράπεζας. Το **ψηφιακό ευρώ** αποτελεί μέρος αυτής της παγκόσμιας τάσης. Όμως, πέραν του να ακολουθεί τις διεθνείς τάσεις, το ψηφιακό ευρώ είναι μια πρωτοβουλία με ευρύτερους και σημαντικούς στόχους:
– Στοχεύει στην ενίσχυση της νομισματικής κυριαρχίας στα μέσα λιανικών πληρωμών, μειώνοντας την εξάρτηση από σχήματα και παρόχους εκτός της ζώνης του ευρώ.
– Μπορεί να εξασφαλίσει ευρεία και χωρίς κόστος πρόσβαση σε ένα ψηφιακό μέσο λιανικών πληρωμών για όλους τους πολίτες, συμβάλλοντας καίρια στην κοινωνική συμπερίληψη .
– Παρέχει μια ασφαλή και αξιόπιστη εναλλακτική λύση για λιανικές πληρωμές σε ψηφιακή μορφή, η οποία θα είναι πάντοτε διαθέσιμη στους χρήστες και θα λειτουργεί υπό αυστηρούς και πλήρως διαφανείς κανόνες δημόσιας εποπτείας.

– Δημιουργεί νέες δυνατότητες καινοτομίας για τις τράπεζες και τα ιδρύματα πληρωμών που θα προσφέρουν το ψηφιακό ευρώ στους πελάτες τους σε συνδυασμό με άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Έτσι, μπορεί να ενισχύσει το οικοσύστημα πληρωμών με την ελάχιστη δυνατή οικονομική επιβάρυνση.

– Αποσκοπεί στο να αποτελέσει εργαλείο ανθεκτικότητας που θα στηρίζει τη συνέχεια των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών σε περιπτώσεις κρίσεων ή γεωπολιτικών ανωμαλιών, όπου τα ιδιωτικά δίκτυα πληρωμών θα μπορούσαν να διαταραχθούν.

Όπως γνωρίζετε, βρίσκεται σε εξέλιξη ο πολιτικός διάλογος για το νομοθετικό πακέτο σχετικά με το Ψηφιακό Ευρώ στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ελπίζουμε ότι σύντομα θα ολοκληρωθεί. Το Ευρωσύστημα έχει ήδη ξεκινήσει την τεχνική προετοιμασία από το 2023 και είναι έτοιμο να επιταχύνει το έργο του μόλις εγκριθεί και υιοθετηθεί η νομοθεσία.

Μια άλλη σημαντική παράλληλη πρωτοβουλία του Ευρωσυστήματος στον τομέα των λιανικών πληρωμών είναι η επίτευξη διασύνδεσης των υποδομών λιανικών πληρωμών της ζώνης του ευρώ με εκείνες άλλων γεωγραφικών περιοχών, εντός και εκτός Ευρώπης. Η πρωτοβουλία αυτή περιλαμβάνει, για παράδειγμα:

– το ταχύ σύστημα λιανικών πληρωμών της Ινδίας, με το οποίο βρίσκονται σε εξέλιξη διαβουλεύσεις για τη δημιουργία ενός μηχανισμού διασύνδεσης που θα εξυπηρετεί τόσο τους Ευρωπαίους όσο και τους Ινδούς χρήστες της ζώνης του ευρώ· και
– την περιφερειακή πρωτοβουλία της Νοτιοανατολικής Ασίας “Nexus”, η οποία λειτουργεί ως κόμβος στον οποίο θα μπορούσε να συμμετάσχει η υποδομή λιανικών πληρωμών της ζώνης του ευρώ.

Οι δράσεις αυτές αναπτύσσονται στο πλαίσιο της προσπάθειας διευκόλυνσης των πληρωμών μεταξύ διαφορετικών νομισματικών περιοχών, σε συμφωνία και με τους στόχους που έχει θέσει η G20 για τη μείωση του κόστους και την αύξηση της ταχύτητας και της διαφάνειας στις διασυνοριακές πληρωμές. Επιπλέον, αποσκοπούν στη διεύρυνση της χρήσης των ευρωπαϊκών υποδομών λιανικών πληρωμών στη ζώνη του ευρώ και στην ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ.

Οι υποδομές αγοράς για πληρωμές και διακανονισμό αποτελούν έναν τομέα όπου συντελείται ριζικός μετασχηματισμός. Οι κεντρικές τράπεζες εστιάζουν ολοένα και περισσότερο στις υποδομές που στηρίζουν τις χονδρικές συναλλαγές και προχωρούν σε μεταρρυθμίσεις, ακολουθώντας τις τάσεις της αγοράς. Στις προηγούμενες δεκαετίες, οι μεταρρυθμίσεις στο χώρο των υποδομών αφορούσαν κυρίως την αποϋλοποίηση και την ψηφιοποίηση· τώρα, το επόμενο μεγάλο βήμα είναι το **tokenisation**, το οποίο εισάγει μια προγραμματιζόμενη πλατφόρμα όπου γίνεται επεξεργασία των χρηματικών απαιτήσεων, καταργώντας έτσι τον παραδοσιακό διαχωρισμό μεταξύ επιμέρους λειτουργιών (όπως διαβίβαση μηνυμάτων, συμφωνία και διακανονισμός).

Ωστόσο, η επιτυχία της στηρίζεται σε ένα θεμέλιο εμπιστοσύνης, που μπορεί να προσφέρει μόνο το χρήμα της κεντρικής τράπεζας και η συνδεσιμότητα που διασφαλίζει για τα κρίσιμα συστατικά μέρη του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Έτσι, οι κεντρικές τράπεζες δεν είναι

απλοί παρατηρητές των εξελίξεων αλλά συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες που αφορούν το tokenisation, δημιουργώντας την επόμενη γενιά μηχανισμών του νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος, το οποίο θα πρέπει να ρυθμίζεται και να εποπτεύεται επαρκώς, πιθανόν με νέα εργαλεία.

Το **Ευρωσύστημα**, ειδικότερα, διεξήγαγε σχετική διερευνητική εργασία το 2024, παρέχοντας λύσεις για το διακανονισμό συναλλαγών της χονδρικής αγοράς σε χρήμα κεντρικής τράπεζας με χρήση τεχνολογίας DLT. Τα αποτελέσματα αυτής της εργασίας υπήρξαν ιδιαίτερα επιτυχή: πραγματοποιήθηκαν πάνω από 200 συναλλαγές σε διάστημα 6 μηνών, με συμμετοχή 60 φορέων της αγοράς, και με συνολική αξία συναλλαγών 1,6 δισεκ. ευρώ. Σε συνέχεια αυτής της επιτυχημένης άσκησης, το Ευρωσύστημα ανακοίνωσε ότι συνεχίζει με στόχο να παρέχει λύσεις διακανονισμού συναλλαγών της χονδρικής αγοράς σε χρήμα κεντρικής τράπεζας για εφαρμογές DLT με μια επονομαζόμενη «διπλή στρατηγική»[4].

Συγκεκριμένα:
- Θα παρέχει μια **βραχυπρόθεσμη λύση** βασισμένη στη διαλειτουργικότητα, μέσω πιλοτικής διασύνδεσης μεταξύ πλατφορμών DLT και των Υπηρεσιών TARGET. Η λύση αυτή θα προσφέρει στην πράξη διακανονισμό σε χρήμα κεντρικής τράπεζας για συναλλαγές σε πλατφόρμες DLT και θα είναι έτοιμη για παραγωγική χρήση μέσα στο επόμενο έτος. Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει ενεργά στο έργο αυτό και ασχολείται με ολοκληρωμένες λύσεις που θα περιλαμβάνουν τον διακανονισμό εγχωρίως εκδιδόμενων tokenized περιουσιακών στοιχείων, σε συνεργασία με φορείς της αγοράς.
- Παράλληλα, το Ευρωσύστημα αναπτύσσει μια μακροπρόθεσμη λύση που θα περιλαμβάνει υποδομή βασισμένη σε DLT, επικεντρωμένη στην ιδέα ενός ευρωπαϊκού κόμβου που θα διαμορφώσει ένα καινοτόμο, ολοκληρωμένο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα.

Και οι δύο αυτές δράσεις αποτελούν προτεραιότητα: Δεδομένου ότι άνω του 60% των ευρωπαϊκών τραπεζών χρησιμοποιούν ή εξετάζουν την τεχνολογία DLT και ότι οι εκδόσεις κινητών αξιών με χρήση της εν λόγω τεχνολογίας αυξάνονται[5], εμείς, ως κεντρικοί τραπεζίτες, θεωρούμε ότι με κάποιον τρόπο χρειάζεται να «επανασχεδιάσουμε» το χρήμα της κεντρικής τράπεζας. Οι καινοτομίες αυτές θα επιτρέψουν στους φορείς της αγοράς να διαχειρίζονται τη διαπραγμάτευση, το διακανονισμό και τη θεματοφυλακή σε μια ενιαία πλατφόρμα, διαθέσιμη 24 ώρες το 24ωρο, 365 ημέρες τον χρόνο. Η διαπραγμάτευση και ο διακανονισμός θα μπορούν να συγχρονίζονται, ενώ νέα επιχειρηματικά μοντέλα θα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αυτοματοποίηση των υπό όρους συναλλαγών.

[4] ECB commits to distributed ledger technology settlement plans with dual-track strategy- Δελτίο Τύπου της ΕΚΤ, 1η Ιουλίου 2025
[5] ΕΚΤ, Ομιλία του Pierro Cipollone, Παρίσι, 15 Μαΐου 2025

Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι ενέργειες του Ευρωσυστήματος εξελίσσονται σε συντονισμό με διεθνείς πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται υπό την αιγίδα της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS).

Αναμένουμε ευρύτερα οφέλη από την εφαρμογή τέτοιων νέων τεχνολογιών στις υποδομές μας: αποφεύγονται οι κίνδυνοι κατακερματισμού και έλλειψης διαλειτουργικότητας και, ως εκ τούτου, η τεχνολογία DLT και το tokenisation μπορούν να μειώσουν το κόστος πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές, ιδίως για μικρότερες επιχειρήσεις. Δημιουργούνται επίσης νέες ευκαιρίες για τη συγκρότηση μιας ενιαίας ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων, συμβάλλοντας σε πιο αποδοτική ροή και χρήση κεφαλαίων και αποταμιεύσεων.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω τα εξής:

– Η χρηματοπιστωτική αγορά βρίσκεται αντιμέτωπη με ανατροπές και προσαρμόζεται ταχύτατα σε νέες πραγματικότητες.

– Οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών και οι φορείς της αγοράς έχουν υψηλές απαιτήσεις για απρόσκοπτες συναλλαγές, και επομένως αυξάνεται η ζήτηση για διευκόλυνση των πληρωμών, και μεταξύ διαφορετικών νομισματικών περιοχών.

– Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύσσονται πολλές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν νέες μορφές ψηφιακού χρήματος και περιουσιακών στοιχείων τόσο στον χώρο των χονδρικών όσο και των λιανικών πληρωμών.

– Ο διεθνής συντονισμός είναι καθοριστικός, ιδίως σε σχέση με τη νομοθεσία για τα κρυπτοστοιχεία.

– Οι κεντρικές τράπεζες αποτελούν νευραλγικό μέρος της νέας πραγματικότητας. Παραμένουν σε εγρήγορση και αναλαμβάνουν θαρραλέες πρωτοβουλίες που ενσωματώνουν την καινοτομία. Και το κάνουν αυτό στοχεύοντας πάντοτε στη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, της νομισματικής κυριαρχίας και της εμπιστοσύνης του κοινού.